

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 777/2020
12.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од председника већа судије Браниславе Апостоловић и чланова већа судија Бранке Дражић и Бранислава Босиљковића, у парници тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Душан Булатовић адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Драган Хрваћанин адвокат из ..., ради поверавања и издржавања малолетне деце, одлучујући о ревизији туженог која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 630/19 од 13.11.2019. године, у седници већа која је одржана дана 12.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 630/19 од 13.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П2 215/19 од 02.10.2019. године, разведен је брак парничних странака. Ставом другим изреке малолетна деца парничних странака ВВ, рођен ... године и ГГ, рођена ... године поверена су мајци АА на самостално вршење родитељског права и пребивалиште деце одређено је на адреси пребивалишта мајке. Ставом трећим изреке обавезан је отац да на име доприноса за издржавање малолетне деце, ГГ и ВВ, плаћа месечно за свако дете износ од по 20% од редовних месечних примања које остварује ... „ДД“, умањен за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, почев од 19.08.2019. године као дана подношења тужбе па убудуће, сваког 01.-ог до 05.-ог у месецу за претходни месец, док се прилике не промене, на текући рачун мајке, с тим што је рате заостале од дана подношења тужбе до дана пресуђења дужан платити одједном, у року од 15 дана. Ставом четвртим изреке одређено је да ће отац ББ одржавати контакте са малолетном децом, ГГ и ВВ, тако што ће малолетну децу странака сваке среде преузимати из вртића, односно школе и враћати мајци до 20 часова, затим ће малолетна деца боравити код оца сваког другог викенда тако што ће их преузимати испред дворишта мајке у 18 часова и враћати недељом у 18 часова, током летњег распуста деца ће проводити у породици од 01. до 15 јула и од 01. до 10. августа, такође сваки други државни и верски празник са мењањем распореда (ако су Божић провели код мајке, Ускрс код оца, следеће године супротно), деца ће сваки други рођендан проводити у породици оца и на дан крсне славе оца. Приликом преузимања малолетна деца ће изаћи на капију у договорено време где ће их отац преузети, тако да неће бити физичког контакта између АА и ББ. Ставом петим изреке одређена је мера заштите од насиља у породици, па је ББ забрањено

узнемиравање и наложено уздржавање од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим се угрожава спокојство АА и забрањује му се да прилази АА на удаљености мањој од 200 метара, с тим што трајање ове мере одређено на годину дана почев од дана пресуђења 02.10.2019. године и то решењем о исправци Основног суда у Лазаревцу П2 215/19 од 17.10.2019. године.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 630/19 од 13.11.2019. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Лазаревцу П2 215/19 од 02.10.2019. године, исправљена решењем истог суда од 17.10.2019. године у ставу другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке.

Против ове пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези члана 386. ЗПП и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући другостепену пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 386. ЗПП, на коју се ревидент позива наводећи да другостепени суд није проверио да ли су учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1. до 3. и 5, 7. и 9. ЗПП. Наиме, другостепени суд је у образложењу побијане пресуде одговорио на све наводе из жалбе туженог, наводећи да од стране првостепеног суда није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1. до 3. и 5, 7. и 9. ЗПП супротно наводима ревидента .

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак дана 07.08.2011. године, у коме је рођено двоје деце, син ВВ рођен ... године и кћи ГГ рођена године. Породица се налази на евиденцији Центра за социјални рад ... - Одељење ... од маја 2018. године, по пријави за насиље које је над АА вршио супруг ББ и поново у августу 2019. године, по пријави Полицијске станице ... против ББ, због насиља у породици. Тужени ББ је често вређао тужиљу АА, омаловажавао је, називао курвом и дрољом, разлупао је њен мобилни телефон, картицу убацио у свој и испитивао именик, при том је тукао и вукао по кући, тужиљи АА је пукла кожа на руци, рука јој је крварила и изгубила је свест, освестила се када је тужени ББ полио водом, а након што су се деца пробудила он се смирио. Дешавало се и да тужени чека тужиљу у колима после прве смене како би видео да ли иде кући и проверио њено кретање. О последњој инцидентној ситуацији од 16.08.2019. године говорила је малолетна ГГ. Према налазу и мишљењу Центра за социјални рад, малолетну децу треба поверити мајци на самостално вршење родитељског права, јер је процењена као подобан родитељ, ангажованија је у подизању деце и способна да препозна и задовољава потребе деце у складу са индивидуалним карактеристикама, а модел одржавања контаката и виђања између деце и оца треба регулисати тако што ће отац преузимати децу сваке среде из вртића, односно школе и враћати мајци до 20 часова, затим деца ће боравити код оца сваког другог викенда, тако што ће их преузимати испред дворишта мајке у петак 18 часова и враћати недељом у 18 часова, током летњег распуста деца ће проводити у породици од 01. до 05. јула и од 01. до 10. августа, сваки други државни и верски празник са мењањем распореда, деца ће

сваки други рођендан проводити у породици оца и на дан крсне славе оца. Такође, предложено је суду да по службеној дужности одреди мере заштите од насиља у породици, јер постоји опасност за понављање насиља.

Даље је утврђено да тужила са децом живи у ... у кући коју су заједно саградили парничне странке, да остварује зараду између 45.000 и 50.000 месечно, за режијске трошкове издваја 6.500 динара, за вртић 5.800 динара, за дрва око 130-140 евра и за угаљ 20.000 динара. Малолетна ГГ иде у ... разред основне школе и има уобичајене трошкове живота и чланарину за фолкрол у износу од 1.000 динара месечно. ВВ је у вртићу и има уобичајене потребе. Тужени ББ је остао да живи са родитељима, у породичној кући у власништву његовог оца, отац има пензију од 36.000 до 40.000 динара, а мајка је незапослена. За рачуне месечно издвајају износ од 7.000 до 8.000 динара које некада плаћа он, а некада отац. Остварује месечну зараду од 80.000-90.000 динара. Родитељи имају башту где производе поврће, гаје кокошке, пилиће, свиње, овце, обрађују њиву и све пољопривредне производе користе за своје потребе. Тужени нема другу обавезу издржавања осим у односу на малолетну децу парничних странака.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилно применили материјално право када су усвојили предлог органа старатељства у погледу поверавања деце, као и у погледу одржавања личних односа туженог, као оца, са малолетном децом парничних странака.

И по оцени Врховног касационог суда, одлука о томе да тужила врши самостално родитељско право донета је на основу одредбе члана 77. став 3. Породичног закона, а након мишљења органа старатељства прибављених у смислу одредбе члана 270. истог закона, водећи рачуна о најбољем интересу деце. Најбољи интерес детета је правни стандард предвиђен чланом 3. Конвенције Уједињених нација о правима детета, преузет у одредбама чланова 6. и 266. став 1. Породичног закона и цени се према околностима конкретног случаја. У конкретном случају, мајка је процењена као подобан родитељ, ангажованија је у подизању деце, способна да препозна и задовољава потребе деце у складу са њиховим индивидуалним карактеристикама.

Одлука о одржавању личних односа малолетне деце парничних странака са туженим, донета је правилном применом материјалног права и то одредбе члана 61. став 1. Породичног закона, којом је прописано да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, односно чланом 78. став 3. истог закона који предвиђа право и дужност родитеља који не врши родитељско право, да са дететом одржава личне односе. Начин одржавања личних односа уређен је у складу са предлогом органа старатељства, а што се посебно ревизијом и не побија.

Врховни касациони суд има у виду да се ревизијом посебно не оспорава висина новчаног износа на који је тужилац обавезан да на име свог дела доприноса плаћа месечно на име законског издржавања малолетне деце, па одлуку није испитивао у том делу.

Имајући у виду да је у претходном периоду било поновљеног насиља, физичког и психолошког, а који угрожавају интегритет и душевно спокојство жртве АА, тужиле у овој парници, те чињеницу да је орган старатељства предложио да се

по службеној дужности одреде мере заштите од насиља у породици-забрана узнемиравања и приближавања, јер постоји опасност од понављања, правилно је првостепени суд одредио забрану приближавања на удаљености мањој од 200 метара и забрану даљег узнемиравања, којим мерама би се тужилци АА омогућило успостављање душевног мира и дало могућност туженом ББ да преиспита своје понашање и промени се, сагласно одредби члана 197. и 198. Породичног закона, због чега је позивом на одредбе чланова 197. и 198. Породичног закона одлучио као у изреци основне и допунске пресуде. Због тога је правилно, по налажењу овог суда, другостепени суд одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду, исправљену решењем истог суда од 17.10.2019. године, сматрајући да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право, када је нашао да су испуњени услови за одређивање мера заштите од насиља у породици прописани одредбом члана 198. став 2. тачка 3. и 5. Породичног закона.

Одредбом члана 197. став 1. Породичног закона прописано је да насиље у породици представља понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице, док је ставом 2. тачка 1. истог члана прописано да се насиљем у породици у смислу става 1. овог члана, између осталог сматра нарочито: наношење или покушај наношења телесне повреде, а тачком 6. става 2. истог члана вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање.

Одредбом члана 197. став 3. тачка 1. Породичног закона прописано је да се члановима породице у смислу става 1. овог члана сматрају супружници, а чланом 198. став 1. Породичног закона прописано је да против члана породице који врши насиље суд може одредити једну или више мера заштите од насиља у породици, којим се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим чланом породице.

Код чињенице да је у конкретном случају било поновљеног насиља, физичког и психолошког, те да се породица налази на евиденцији Центра за социјални рад од маја 2018. године, да се поново нашао на евиденцији у августу 2019. године, по пријави Полицијске станице ..., против ББ, за насиље у породици, те да је о инциденту од 16.08.2019. године говорила и малолетна ГГ, ћерка парничних странака, правилно су нижестепени судови закључили, а на предлог органа старатељства, да је изрицање мера заштите од насиља у породици забраном туженом да се приближава тужилци на удаљености мањој од 200 метара, као и општом забраном узнемиравања и уздржавања од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којом се угрожава спокојство тужилце АА, оправдано и сврсисходно, будући да је тужени поред вербалног насиља и психичког узнемиравања тужилце, угрозио и њен телесни интегритет, јер ју је тукао и вукао по кући, а по пријави Полицијске станице

Неосновани су наводи у ревизији туженог да другостепени суд није одлучио о свим жалбама туженог, него само о жалби на пресуду, али не и о жалби на решење којим се пресуда исправља, а којим се одређује трајање мере.

Наиме, другостепени суд је у образложењу побијане пресуде навео да је правилно првостепени суд, користећи се овлашћењима из одредбе члана 362. ЗПП, обзиром да је приликом израде писменог отправака пресуде омашком изоставио време трајања мере заштите од насиља у породици, па је решењем о исправци ту

грешку исправио, а при том, у самој пресуди се позвао на одредбу члана 198. Породичног закона којим је, ставом трећим, прописана дужина трајања мере. Према томе, другостепени суд је побијаном пресудом потврдио првостепену пресуду која је управо исправљена решењем истог суда од 17.10.2019. године, из чега произилази да је одлучивао и о жалби на решење о исправци пресуде.

Наводи ревизије којима се указује на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 372. став 2. тачка 12. ЗПП немају значаја, јер се сходно члану 407. став 1. тачка 2. ЗПП ревизија не може изјавити због означене битне повреде одредаба парничног поступка. Из истог разлога немају значаја ни наводи ревизије да је током првостепеног поступка учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 7. ЗПП.

Позивање туженог у ревизији да је у жалби истакао приговор литиспиденције, али да другостепени суд о томе није одлучивао је неоснован, обзиром да је другостепени суд у образложењу побијане пресуде навео да није могао да одлучи о овом приговору, обзиром да тужени током првостепеног поступка, ни у жалби, није пружио доказ у прилог ове тврдње, па су наводи туженог у ревизији да је међу парничним странкама текао парнични поступак у предмету П2 227/19, у коме је повучена тужба, без утицаја.

Неосновани су наводи у ревизији да су првостепени и другостепени суд погрешно применили одредбе закона о доказивању, те да о чињеници да је тужени вршио насиље над туженом, нису извођени докази, односно странке нису саслушане на те околности, а да је другостепени суд, у образложењу побијане пресуде, навео да је Центар за социјални рад наложио суду да по службеној дужности донесе меру заштите од насиља у породици, што је првостепени суд и учинио. Наиме, чињенице везане за насиље туженог над тужиљом утврђене су из налаза и мишљења Центра за социјални рад, који није првостепеном суду наложио, већ је предложио, доношење мере заштите од насиља у породици по службеној дужности.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић